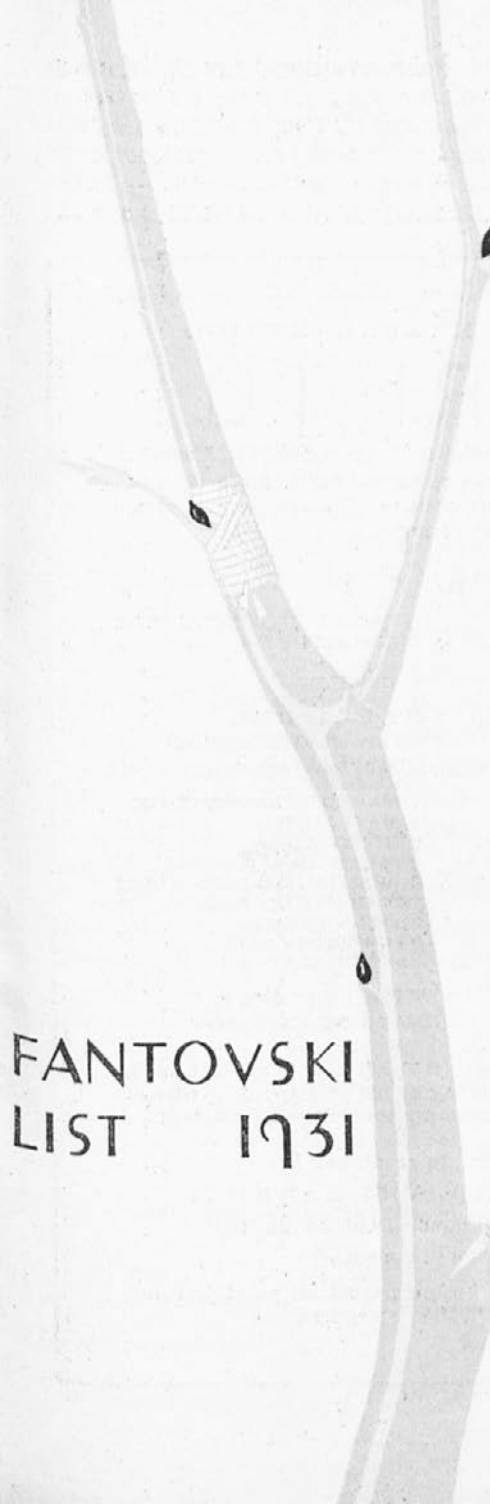

FANTOVSKI
LIST 1931

KRES

3

KRES UPRAVA FANTOVskega LISTA »KRES«
 :: LJUBLJANA, LJUDSKI DOM. ::
 NA TA NASLOV NAJ SE NAROČA IN PLA-
 ČUJE LIST TER POŠILJAJO ROKOPISI IN
 SPLOH VSA DRUGA SPOROČILA. — CENA LISTA 25 DIN. — TELE-
 FONSKA ŠTEV. 34-98. — RAČUN POSTNE HRANILNICE 15.521.

ALI ŽE IMAŠ KRASNO KNJIGO

STORI TO

ki vsebuje praktična navodila za lepo vedenje? Vsakemu fantu je knjiga nujno potrebna, da bo vedel, kako se mora obnašati v družbi in doma, na cesti in v dvorani, v govorjenju in pri pisanju.

V	S	E	B	I	N	A
PRVI DEL				O DELIH CLOVESKIH ROK		
KAKO SE MLADEC VEDE				V DRUŽINI		
SNAGA				V SOLI		
NOSA				V CERKVI		
RED				DRUGI DEL		
DRŽA				KAKO MLADEC GOVORI		
POZDRAVLJANJE				OPRAVLJANJE		
PREDSTAVLJANJE				LAGANJE		
RAZGOVORI	Kako in kaj govorimo			TOZARENJE IN ČRNJENJE		
	Ne bodimo nadležni			ZABAVLJANJE		
	Občevanje z odraslimi			PRILIZOVANE		
	S tovariši			HVALJENJE		
	Z mlajšimi dečki			GOVORJENJE O SAMEM SEBI		
	Z deklicami			VEDENJE MED POGOVOROM		
	S sovražniki in nasprotniki			DOSTOJNE SALE		
Občevalne lastnosti mladca				PRIPOVEDOVANJE		
PRI JEDI				TRETJI DEL		
NA OBISKU				KAKO MLADEC PIŠE		
NA POTOVANJU						
PRI IGRI						
V NARAVI						

Dokler traja zaloga, se knjiga STORI TO dobi v belih, modrih, rdečih ali zelenih platnicah, dalje tiskana z rdečimi ali črnimi črkami, na belem ali modrikastem papirju.

Stane 45.— Din in se naroča pri

DRUŠTVENI NABAVNI ZADRUGI

v Ljubljani, Ljudski dom. Dobi se pa tudi

v vseh knjigarnah

Napiši še danes dopisnico in knjigo naroči ali pa si jo o pri-
 liki ogled v bližnji knjigarni.

K R E S

DRUGO LETO 1931 ŠTEV. TRETJA

»Gospod, kako dolgo še? Kako dolgo bo še trajala tvoja jeza do konca? Ne pomni več naših prejšnjih pregreh!« Zakaj čutil sem, kako so me te še držale, in otožno sem klical: »Kako dolgo še? Kako dolgo še: jutri in vedno znova jutri? Zakaj ne takoj? Zakaj naj bi ta ura ne postala konec moje sramote?« Tako sem govoril in ves razžaloščen v srcu, plakal. In glej, iz sobe zaslišim deški ali deklinški glas, ki je, kakor da bi pel, govoril ter večkrat ponavljal: »Vzemi in beri, vzemi in beri.« Takoj se je spremenil moj obraz in pričel sem z največjim naporom razmišljati, ali so otroci po svoji navadi pri kaki igri že kaj takega peli, vendar pa se nisem mogel spomniti, da bi bil to kdaj slišal. Tedaj sem ustavil tok svojih solza in sem vstal; saj si nisem mogel podati nikakšne drugačne razlage, nego da mi božji glas ukazuje, naj odprem pisma ter naj čitam prvo poglavje, na katero zadenem. Slišal sem bil namreč, kako je bilo tudi za Antonija odločilno mesto, na katero je slučajno zadel, kakor da bi vprav njemu veljale besede: »Pojdi, prodaj, kar imaš, in daj ubogim in imel boš zaklad v nebesih; potem pridi in hodi za menoj!« in kako se je Antonij na temelju tega mesta takoj spreobrn timer k Tebi. Zato sem se v vsej naglici vrnil na mesto, kjer je sedel Alipij in kjer sem bil pustil apostolova pisma, ko sem vstal. Zagrabil sem po njih, jih odprl in čital zase poglavje, na katero so najprej padle moje oči: »Ne v požrešnosti in pijančevanju, ne v spalnicah in nečistosti, ne v prepiru in nevoščljivosti, — temveč nadenite si Gospoda Jezusa Kristusa in ne služite mesu in njegovemu veselju.« Nisem hotel še naprej čitati, tudi mi ni bilo potrebno; zakaj ob koncu tega stavka se je v moje srce vsula luš nedvoumnosti in vsi mračni dvomi so izginili.«

IZ AVGUŠTINOVIH »IZPOVEDI« 8. KNJIGA.

Po Veber: »Sv. Avgustin«, str. 141. s.

Jožef

P. Krizostom

Kot da ni znal govoriti, se zdi.
Pismo sveto mu ne da besede.
Ni bil duhovnik, ne apostol
in ne pastir krščanske črede.

Nemo stopa skozi bežne dni.
Ob njem klije lilija Marija.
V naročju se mu Jezus smeji.

Nem gre Jožef svojo pot.
Zakaj ne govori?
Zakaj ne govori o Njem,
ki širni svet v rokah drži?
o Njej, ki najčistejša je izmed ljudí?

Nem gre Jožef svojo pot.
Srage se mu v solncu bleste
in govore o njegovem delu.
In pest njegova govori
in v očeh mu beseda drhti:

Ali nisem izpolnil svoje dolžnosti?
Ali nisem čuval dečka Jezusa
in Matere njegove?
Noč in dan ščitim vaše domove.
Ali vam nisem zgled pravičnosti
in čistosti vse dni?

Lahko bi govori Jožef — pa molči.

Mi pa vemo, Jožef, da gre tvoja slava
čez vse zemeljsko obzorje
in tvoj molk gre čez svetovno morje.
Vemo, da tvoja molčeča postava
nam velike besede govori:
»Učite se pri meni ponižnosti!«

Čemu kloniš glavo?

P. Krizostom

Iz daljave kipi
pesem velike noči ...
Kako so ljudje židane volje!
Pri nas pa puščoba leze
čez hrib in polje.

Da bi vedel, čemu ni smeha
v mojih očeh.
Da vedel, čemu ni solnca
v mojih dneh.

Brat moj!
Čemu kloniš glavo?
Ali hočeš skozi veselje v slavo?
Ali ne veš, da je treba
križ na ramo zadeti,
da je treba pred vsakim vriskanjem
veliko trpeti.

Brat, tudi tebi se smehlja
čudovita velika noč.
Samo razpočiti moraš obroč
svojih telesnih želja.

Ali ni danes svet ves nov?
Med cvetlice steci na lov,
da vjameš njih mehki smehljaj.

Ali mi verjameš?
Le med pasijonkami
našel boš raj.

Trnjeva krona je lepša od zlate.
In križ je napravil Kristus zate
in grob tudi in težki kamen,
zato, da boš stopil
v velikonočno jutro
čist in vesel kot božji plamen.

Naša Velika noč

V dobi priprave smo. Po zgledu našega Zveličarja se pripravljamo s postom, premišljevanjem, molitvijo, dobrimi deli za duhovno vstajenje in prerojenje. V tem času smo dovzetni za besedo božjo, ki se nam oznanjuje v cerkvah v evangelijih, pridigah in pastirskih pismih naših škofov. V vrvežu vsakdanjega življenja, v delu in skrbih se prav lahko pripeti, da tuptam malo zgrešimo smer, da v tem ali onem vprašanju, ki se nam nenadoma zastavi, ne vemo takoj pravega odgovora in zato tudi zaidemo v stranpota. Sedaj pa je čas, da se nam oko zbistri, da zlasti v glavnem vprašanju sedanjega časa — v vprašanju naše vzgoje — vsi prav jasno in določno vidimo edino pravo pot, ki nam jo je pokazal sv. oče papež v svoji znameniti okrožnici O krščanski vzgoji. Ponovno bi jo moral prečitati vsakdo, ki ima z vzgojo opraviti, ali ki je sam vzgoje potreben. Pa ne samo videti mora to pravo pot in jo točno spoznati, ampak tudi hoditi mora po njej, ker le ta pot nas pripelje k našemu končnemu zaželenemu cilju. Mnogo jih je danes, ki se motijo, prišle so zmote med vas, z elementarno silo začasno neodklonljivih razmer so marsikoga zmote premagale, da se je vdal, da je mislil v vzgojni praksi vendarle izogniti se posledicam načelnih zmot. Danes vidi pa lahko vsak, kaj je prav in kaj ne. Dosti jasno in odločno govori naša mati sv. Cerkev po svojih poklicanih učiteljih. Čas posta in premišljevanja naj vsem, ki niso le po imenu, ampak tudi po delu katoliki, prinese ono lepo in častno odločnost, da znajo izvajati iz spoznanja prave in zmotne poti tudi pravilne posledice, t. j. proč z zmotne in nazaj na pravo pot. Res je prava pot večkrat s trnjem posuta in pred uspeh je navadno postavljeno trpljenje, a eno je gotovo, brez trpljenja ne bi bilo vstajenja, kakor brez zime ni pomladi.

Morda je tudi v naših prosvetnih društvih tuptam pri mladinski vzgoji bilo kaj napačnega. Tisti predpustni čas le prerad malo zatemni duha, da dobi slabo meso nadoblast. Večkrat se po takem slabem vzgledu zbero za predpust igre, ki imajo prav neprimerno, celo moralno škodljivo tendenco, ali se prirede prireditve za veseljačenje. Težko je včasih sestaviti

spored predpustne prireditve, ki bi res nudil ljudem dovolj nedolžnega veselja. Tudi za vse naše društvene voditelje je sedaj čas, da se malo zamislijo in pogledajo nazaj, da vidijo, nili bila pot malo kriva, morda so se pokazale tudi slabe posledice. Nekateri neprimerna prireditve odbija od društva, drugim pa je v pohujšanje, oboje velika izguba. Zato pa v teh dneh poglobimo duševno vzgojo v naših društvi. Živimo s Cerkvijo te dni, da se dostojno pripravimo na najslavesnejši praznik Vstajenja. Delajmo na to, da z ljubeznijo zberemo skupaj vse, tudi tiste, ki so morda v času preizkušenj malo odšli od nas. Velikonočni prazniki so občestveni prazniki kakor je Božič družinski praznik. Vsa fara, vsa kat. Cerkev jih praznuje v znamenju občestvenosti. Ko se na Veliko soboto oglase zvonovi, ko zagori po naših slovenskih hišah blagoslovljeni ogenj, ko po naših vaseh in mestih blagoslavlja velikonočno jagnje in zlasti, ko zadoni veličastni Aleluja, zaplapolajo bandera in se za njimi razvrsti procesija, ki slavi vstalega Zveličarja, tedaj se čutimo vsi eno. Kako globoko je občutil to občestvenost velikonočnega praznika ruski narod, ko je sprejel narodni običaj, da na velikonočno jutro ruski človek popolnoma tujega človeka objame, poljubi in pozdravi: Hristos voskrese!

Praznik zmage je Velika noč. Naj bo za našo mladino in nas vse letošnja Velika noč res pravi praznik zmage, naj zmaga resnica nad lažjo, naj zmaga zopet naš Odrešenik, naš največji Učitelj, naša resnica in pot življenja nad vsemi temnimi silami, naj bode Velika noč res dan našega vstajenja.

UREDNIŠTVO

ŽELI VSEM SOTRUDNIKOM, NAROČNIKOM, ČITATELJEM
IN PRIJATELJEM

» K R E S A «

PRAV VESELE IN SREČNE
VELIKONOČNE PRAZNIKE.

Ali jo poznaš?

V — ar.

K počitku je šla. A ni mogla počivati in mirno zatisniti svojih trudnih oči. Vstala je in molek je v roki prebirala in luč je prižgala, da bi pričakala tebe, Janez.

Tvojega koraka pa še ni. Po drugih potih je hodila tedaj tvoja noga, po potih, ki jih je Samson hodil.

Stasit, brhek, lepo raščen je bil Samson in kodrasto glavo je imel. Sam Bog ga je s tako lepoto obdaroval. A dal mu je še posebno moč, ki je bila skrita v njegovih laseh. Z oslovsko čeljustjo je tisoč Filistejcev pobil, druge pa v beg zapodil, zakaj silna je bila moč njegovega telesa. A moč njegove volje pa ni bila tej enaka.

In prišla je Dalila, dekle lepe postave, pred njegove oči. Orodje sovražnikov, ki so Samsona sovražili, je bila.

In Samson je pozabil na svojo moč, vdal se je nečistemu ... Oskrunjal je svoje Bogu posvečeno telo, izgubil je oblast nad nižjo voljo, in v objemu Dalile je izdal tudi skrivnost svoje moči. V omamnem spanju mu je Dalila ostrigla lase, — izgubil je svojo moč. Pa še ni bilo dovolj! Izgubil je tudi vid: oslepili so ga ...

In mati je mislila na Te, Janez, ki si hodil po Samsonovi poti. Prebirala je rožniveenske jagode za Te, Janez, ko si svojo mladeniško lepoto — svoje posvečeno telo — mazal v grehu kot Samson z Dalilo. In materine ustnice so trepetale za Te, Janez, ko si v svoji grešni strasti postal slep za čisto, za sveto ...

S skrbjo Ti je hodila odpirat vrata, Tebi, ki si jo izdal; mati je hodila odpirat z ljubeznijo, ki upa na boljše; svojemu sinu, ki je zapravljal svojo mlado lepoto, moč telesa in duše — čistost svojo, svojemu sinu, ki je prizadejal materi najhujše, je hodila odpirat vrata. In večer za večerom je bilo tako. Ah! Janez! Le njen pogled Ti je govoril ...

Samson brez moči, oslepljen pa je spoznal svoj greh. V duši njegovi je boj besnel, bridko razočaranje mu je kes vlilo ... Bog mu je moč vrnil.

In Ti, Janez si iz večera v večer postajal nemirnejši. Sram Te je bilo pred seboj, pred drugimi, pred svojo materjo; obraz

je bil upadel in bled, cunjast je bil korak, namišljeni mir pa je rodil še večji nemir. Strast premagati, pečat greha zbrisati, ah to je bil boj!

A materina molitev oblake prodira in materina ljubezen tudi najostudnejše strasti sežiga, kot je mati Monika pri sinu Avguštinu dokazala. In taka Monika je tudi tvoja mati, Janez, in zdaj jo poznaš!

Ti si iz strasti vstal, ogenj materine ljubezni in njena trpeče goreča molitev jo je sežgala.

Zdaj jo poznaš: mater svojo!

Ali jo poznaš — tudi ti Tonče, Slavko, Joško — tvojo mater, ki izgoreva iz ljubezni do Tebe, ko morda Ti mažeš njeno čisto ljubezen v blatu ...

Spoznaj jo še Ti: mučenico ljubezni: mater svojo!

Katoliška akcija

F. V.

Papež, beli mož v vatikanski palači, se mi zdi kakor stražar, ki z visokega razglednega stolpa opazuje, kako se godi njegovi čredi, kake nevarnosti ji pretijo od notranjih bolezni ali od zunanjih nasprotnikov. Kadar zapazi kaj posebno važnega in nujnega, hitro opozori na to svojo tristomilijonsko Cerkev, da jo še pravočasno obvaruje večje nesreče in škode. Z nekakim nemirom že nekaj let sem neprestano govori beli stražar o **katoliški akciji**, govori tako vztrajno in glasno, da ga morajo čuti do zadnjih meja, in tudi tisti, ki bi hoteli radi nerazumevanja ali slabe volje prve klice preslišati. Mora že biti nekaj prav posebno važnega katoliška akcija in za današnji čas neobhodno potrebna, sicer ne bi razumeli, zakaj jo papež omenja skoró v vsakem svojem nagovoru in pismu. Dolžnost vseh katoličanov je, da takim klicem prisluškujejo, ter da se skušajo dobro poučiti o **K. A.** (tako bo odslej krajšan naziv kat. akcija), da bodo enako mislili in enako hoteli kot njihovi verski poglavar. »Kres« bo zato svojim bravcem, ki naj bodo prvi borivci za papeža in njegovo Cerkev, v vsaki številki nekoliko spregovoril o KA, v posebnem oziru na poštene slovenske fante.

1. »Na pomoč!«

Kadar je kaka ladja na odprtem morju v veliki nevarnosti, pošlje na vse strani brezžični brzojav: S.O.S., kar pomeni, rešite naša življenja. Tudi papež vidi vse krščansko življenje v nevarnosti in s svojo katoliško akcijo kliče »na pomoč«!

Zares mnogo je nekrščanskega med krščanskimi narodi, mnogi katoličani živijo tako malo katoliško, da se papež upravičeno boji za njihovo časno in večno srečo. Hočete par zgledov? Ali ni denar vsaki dan močnejši sveta vladar? Namesto dušne sreče toliko ljudi išče samo uživanja, hlepi za vedno večjimi bogastvi in pleše okrog laži-bogov, ki se imenujejo zlato tele, trebuh ali kakor hočete. Pri tem pozabljajo, da je samo eden pravi Bog, za katerega so ustvarjeni, pozabljajo na dušo. Toda duša ima svoje pravice, in tistim, ki so jih ji odrekli, ona ni dala sreče in zadovoljstva

Tudi na gospodarskem polju vlada tolikokrat namesto krščanske ljubezni, boj vseh proti vsem, iz katerega izvirajo preveliko bogastvo in prevelika revščina, z vsemi žalostnimi posledicami, ki se jih vsak dan bolj boji svet.

In tam, kjer državniki nočejo imeti vere za svojo podlago, odpirajo vrata uporom in nepoštenosti, ter izpodkopavajo lastne temelje.

Ravno tako tudi velik napredek tehnike in znanosti ni prinesel osrečenja človeštvu, ker ni iskal sreče duši in telesu, ampak samo telesno udobnost, brez ozira na Boga. In zopet je tudi v knjigah, časopisih, umetnosti, gledaliških in kinih včasih tako malo Kristusovega duha, da umetnost, ki ima namen človeka izboljšati in dvigniti, ga še večkrat vleče v nizke močvare.

Kakor druge lepe stvari je danes globoko propadla tudi spodobnost in radi tega tudi družina, vzor in temelj pravnega človeškega življenja. Najboljši dokaz za to je prevažna okrožnica o krščanskem zakonu, ki jo je nedavno izdal papež Pij XI. Premnoge družine so kot žrtve krivih nauk in uživaželjnosti postale prave razvaline, in tako pripravljajo tudi počasno propadanje celih narodov.

Fantje, kajne žalostno sliko sem Vam podal, toda videti jo morate, da boste razumeli papežev klic, in da boste sami začutili, kako potrebno je napeti vse sile, da se tako stanje počasi izboljša.

Nobenega razloga za kako obupavanje, dokler stoji Cerkev — in ona bo večno ostala — nobenega strahu, dokler je v nas moč in volja po svojih močeh reševati, kar je izgubljenega!

Eno je gotovo: rešitev je mogoča le v tem, da vse v Kristusu prenovimo, kot je bilo geslo velikega Pija X. Človeštvo je treba pripeljati nazaj k pravnemu in dejavnemu življenju po večno trdnih božjih zakonih. Znova je treba upostaviti Kristusovo kraljestvo nad javnim in zasebnim življenjem, znova prinesiti njegov mir med narode in ljudi. Velike pa ne neizpeljive naloge!

(Se bo nadaljevalo.)

Gejzir Naimüngu v okraju Rotorua na Novi Zelandiji.

Vstani, mladost !

Konrad

Iznenada kot vihar,
podirajoč drevesa preperela,
z orjaškim glasom je pomlad zapela:
Vstani, mladost!

Fantje, krivce za klobuk,
na prsi rožmarin si zataknilimo
in v krepki pesmi svetu oznanimo:
Vstani, mladost!

Jasen vrisk kakor kristal
v pomladno noč naj se krepko razlega,
zakliče vsakemu, ki ga dosega:
Vstani, mladost!

Z rožami mladò srce
iz sna nehotnega se je zbudilo,
saj je v globine skrite odjeknilo:
Vstani, mladost!

In zatajevana moč
ponosno sinja krila je razpela,
beseda kot srebro je zazvenela:
Jaz sem mladost!

Za vojake - novince

Zopet odhajajo naši fantje od nas, da služijo obrambi naroda in države. Velika in težka naloga jih čaka. Potrebna je za to resna priprava. Najboljše bi bile duhovne vaje v Domu duhovnih vaj v Ljubljani. Pa tudi doma v Prosvetnem društvu, ali pa v okviru okrožja se lahko fantje skupno pripravijo pred odhodom v vojaško službo. Spoved in skupno sv. obhajilo, morda pri kaki romarski cerkvi, nato pa nekaj razmišljanj in nagovorov o vprašanjih, ki jih stavi novo življenje, naj bi bila vsebina teh priprav. Duhovnik naj bi v govoru opozoril fante

na nevarnosti za dušo, katerim so izpostavljeni vojaki novinci, in na sredstva zoper te nevarnosti. Zdravnik naj bi opozoril na nevarnosti za telesno zdravje in bivši vojak naj bi novincem popisal vojaško življenje. Prosvetna zveza ima za vse to že osnutke, ki jih vedno lahko dá društvom in okrožjem na razpolago. — Tudi lep poslovilen večer naj društva prirede svojim fantom vojakom, da se bodo radi spominjali nanj prihodnje mesece in se radi zopet ob vrnitvi podali na delo za izobrazbo. Kres bo prav rad priobčil poročila o takih poslovilnih večerih.

Na vulkanskih tleh Nove Zelandije

France Miklavčič

Slučaj usode me je par let pred svetovno vojno privedel v Novo Zelandijo, angleško prekomorsko kolonijo, lepo in oblagodarjeno deželo, ki človeka v mnogem spominja na Jugoslavijo. Dva velika podolgasta otoka, iz katerih dežela obstoji in koder se najlažje potuje po morju, je naše tamošnje dalmatinske izseljence spominjala na njihovo staro domovino, na dalmatinske otoke, ki cest po suhem skoraj ne poznajo. Poleg tega je dežela tako topla in prijetna, vsaj v severnem delu, da se potniku zdi kot bi bil v naši primorski Rivieri.

Tudi spominov na gorato Slovenijo ne manjka. Na Južnem otoku imamo takozvane Novozelandske alpe, ki v svojih najvišjih vrhovih presegajo celo Triglav skoraj za celih tisoč metrov. Večkrat sem se mudil v bližini Mt. Cook-a, ki je visok celih 3768 m in ob njegovem pobočju sem prvič imel priliko, hoditi po pravih pravcatih ledenikih, ki so mi do tedaj bili znani le iz naravoslovja.

Dobri in gostoljubni prebivalci, v velikem številu škotskega (t. j. gorjanskega) porekla, so me ne samo po številu (okrog en in četrť milijona), ampak tudi po svojem značaju in po svojih lastnostih zelo spominjali na Slovence. Sicer romantičnega razpoloženja, a vendar štedljivi in dobri poslovni ljudje, ki verujejo v svojo bodočnost, pri tem pa ne pozabijo podpreti se že v sedanjosti s kozarcem dobrega vina ali prav izdatnimi požirki žgane pijače (whisky). Delo smatrajo sicer za potrebno, vendar

pa ne pozabijo tudi na sport in zabavo. So sicer nekoliko trmo-glavi in svojeglavni, pa si tudi lahko privoščijo, ker so precej bogati, saj jim velikanske trume ovac dajo najboljšo volno, razen tega izvažajo tudi velikanske množine mesa, sira, suro-vega masla in raznih drugih poljedelskih pridelkov. Edino stavb-nega lesa primanjkuje ter ga morajo uvažati iz Amerike, z druge strani Tihega oceana.

Sploh je to dežela polna zanimivosti in kontrastov, kot sem se osobito mogel prepričati, ko sem nekoč o velikonočnih prazni-kih obiskal pokrajino toplih vrecev in gejzirjev v okolici kraja Rotorua. Cela okolica nam je pričala, da smo na vulkaničnih tleh. Na vseh straneh topli vreli, ponekod razpokline, iz katerih je poleg vročega blata puhtela tudi žveplena para, na drugih krajih zopet večji ali manjši gejzirji, ki so slično vodometom metali od časa do časa vodo visoko v zrak.

Že prvo noč po našem prihodu nas je potres budil iz spanja. Ker sem dobro spal, prvih sunkov niti čutil nisem. Zbudilo me je šele ropotanje in tekanje po hodnikih in stopnicah velikega tujskega hotela, kjer smo prenočevali. Drugo jutro sem se pri zajtrku delal norca iz svojih sopotnikov, češ da pač pogrešam pri njih znane angleške hladnokrvnosti, kar se je zopet potreslo in na mah smo od prvega do zadnjega drveli na prosto. Ta stvar se je nekajkrat čez dan ponovila; ker sunki niso ravno ta-krat imeli nobenih nevarnih posledic, smo se na ta novi sport polagoma še celo privadili.

Včasih seveda potresi po teh krajih vse drugače razsajajo, kot n. pr. lansko leto in zopet letos pred približno enim mesecem. Sliko mesta Napier (izgovori Nejpier), ki je sedaj trpelo največ, je »Kres« prinesel že v zadnji številki. Začasno vsaj so ga morali prebivalci takorekoč popolnoma zapustiti, kajti javna poslopja in večje stavbe, zidane iz kamnja in opeke, so se večinoma porušile, stanovanjske hiše, ki so po teh krajih z malimi izjema-mi lesene, so pa pogorele, ker se je zaradi potresa vnela zaloga petroleja. Sploh je ogenj, kot se je videlo ob svoječasnih katastro-fi že v San Francisku, običajna posledica potresa iz najrazličnej-ših vzrokov. Razen tega nastanejo tudi prometne ovire radi razpoklin na zemeljski površini, podrtih mostov, plazov, ki se vsujejo na ceste in pogosto zajezijo celo tek rekam. Dvignila se je tudi obala, tako da je tudi pomorski promet onemogočen.

Mesto živi od dežele, od prometa, in če so izpodrezane njegove življenjske žile, ga mora zapustiti tudi prebivalstvo, ki je katastrofo kolikor toliko srečno prestalo, dokler se razmere na en ali drug način zopet ne uredijo. Seveda bo to trajalo morda leta in leta, preden bo kraj spet sposoben za redno bivališče, tudi če se potresni sunki ne bodo ponavljali. Obstoja pa v tem oziru precejšnja nevarnost, kajti ravno na tem kraju geološke karte zaznamujejo nevarno potresno središče.

Tip napolugaslega vulkana na Novi Zelandiji.

Kljub groznemu razdejanju in kljub številnim smrtnim žrtvam, ki so šle v stotine, pa vendar ni obupati. Vse dežele ob robu Tihega oceana, bodisi ob vzhodu ali severu, so več ali manj posejane z neugaslimi vulkani, katerih je na tej tihomorski zemeljski polobli 352, — od teh jih je na Novi Zelandiji pet — dočim jih je na zapadni (atlantski) polovici samo 96. Tudi v zgodovinski dobi je človeško že preživel velike naravne katastrofe. Ko čitamo od časa do časa o neverjetno hudih potresih na Japonskem, bi se človeku zdelo, da so uničene cele pokrajine, ki se ne morejo več dvigniti, a kmalu zrastejo na istem kraju še

veliko lepša mesta. Na lastne oči sem to n. pr. videl v San Francisku. O strašnih grozotah razdejanja mi je pripovedoval tam živeči župnik Turk, ki je sam moral tam trikrat zidati svojo farno cerkev, ker jo je dvakrat porušil ogenj in potres. Danes pa je San Francisko eno najlepših mest na svetu. Čisto in snažno ter ima same nove hiše in široke, ravne ulice ter izgleda kot bi bilo ravno včeraj zrastle iz tal. Človek neverjetno veliko prenese, če je pogumen, podjeten in vztrajen. Iz še takih razvalin mu življenje novo klije.

Kam za kruhom

a. č.

Bili so časi tudi med nami, ko smo mislili, da smo s tem, ko smo posedli slovensko zemljo, storili svoje dolžnost. Premalo smo si bili v svesti, da s tem še ni vse opravljeno, še manj pa smo gledali nazaj, kako je bilo včasih, ko smo bili v stari državi. Da si kar naravnost povemo: Bili smo reveži. Doma ni bilo za vse dovolj prostora in kruha in zato smo se morali izseljevati. Kamorkoli že, seveda največ v Ameriko. —

Danes so med nami še trši časi. Smo v dobi, ko se izredno težko zasluži kak denar in ko se še težje dobi doma kako stalno delo, na katero bi lahko mlad fant sezidal bodočnost. Ta pojav opazamo pri vseh stanovih brez izjeme. Povsod nas je preveč. Živeti pa moramo. Izseljevanje v stare naše znane dežele je izredno otežkočeno, za večino pa itak nemogoče. Znamenja kažejo, da tudi po evropskih državah ne bo mesta za nas. Iz Francije prihajajo nič kaj razveseljivi glasovi, da se bodo morali tuji delavci izseliti. Z Nemčijo ni nič in še dolgo ne bo. V tistih državah, ki so tvorile preje skupno avstrijsko monarhijo, pa imajo povsod svojih ljudi dovolj, če ne preveč. Doma pa ni prostora — torej kam?

Mene že od nekdaj navdaja prepričanje, da je tudi gospodarsko resničen pregovor: Povsod lepo, doma pa najlepše! Če si namreč kot svoj dom predstavljamo širšo domovino — celo jugoslovansko državo. Pri tem mi je stalno pred očmi tale slika: Italija kot polotok ima skoraj enako veliko površino kot

Jugoslavija. Razmeroma je nerodovitnega sveta na njej več kot pri nas. Možnosti gospodarskega razvoja so pri njej manjše kot pri nas, ker so v pretežni večini že izčrpane. Pri nas pa vse mlado! In vendar živi tam 40 milijonov ljudi, pri nas pa borih 13. — Torej je doma dovolj prostora, je dovolj gospodarskih možnosti in logično se bo dalo doma dobiti tudi kaj dela in zaslužka. Če si sedaj zastavimo vprašanje, kam naj se napotimo, je enoten odgovor naravno precej težak. Da se le splošno reči slovenskim fantom: Ne bojte se juga! Bodite kjerkoli v državi, doma ste. Slovenski fant mora pa tole še premisliti: V državi je polno krajev, kjer si je mogoče ustvariti existenco. Kdor prej pride, prej melje. Gospodarstvo se bo brez dvoma močno razvijalo. Če je trenutno nekak zastoj, ima ta le prehodni značaj. Torej bo že boljše. Dalje je upoštevati, da je slovenski fant priden, strokovno najbolj izobražen, dober obrtnik, vztrajen delavec, ki se zna prilagoditi razmeram. Ravno kot obrtnik ima lepo bodočnost.

Kako praktično te stvari izvesti, o tem se bo dalo govoriti. Naj za danes navedem dvoje možnosti: Mnogo je še fantov, ki so bili pri vojaki v južnih krajih, pa so se med tem časom malo okrog razgledali, dobili službo in enostavno tam ostali. Ta način je zelo umesten; saj so slovenski fantje dobri vojaki, se hitro nauče, hitro znajdejo in če izrabijo čas pravilno, se poprašajo, kje in kako bi v dotičnem kraju prijeli za delo, se uspeh — vsaj do sedaj ne — ne more izjaloviti. Jaz sam vem za precej slučajev, ki so zgledni.

Drugo bi bilo medsebojno dopisovanje. Tisti, ki je že pri kruhu, bo lažje svetoval in skrbel za drugega, ki ga šele išče. Medsebojna zveza in povpraševanje je kakor borza. Tako bi imeli sami med seboj privatno borzo dela.

Sploh pa pravim: korajža velja! Bilo bi le priporočati, da čim več fantov premišljuje o tem in dá tovarišem kar največ dobrih zgledov. Vsi pa moramo biti trdno prepričani, da bo v bližnji in daljni bodočnosti še največ kruha doma, in jaz ne dvomim, da tudi najboljšega.

»Če ste vstali s Kristusom, iščite, kar je zgoraj, kjer je Kristus, sedeč na desnici božji.« Kol. 3, 1.

Tekmujmo v znanju!

Drago Voglov

V vseh stvareh se danes tekmuje, v športu, v obrti in tehniki, v znanosti, v hitrosti aeroplanov i. t. d. Ali ne bi bilo tudi prav, da bi mi fantje tekmovali v znanju. Saj je danes tako na svetu, da človek toliko velja, kolikor zna. Pod okriljem prosvetnih društev se bodo letos vršile po fantovskih odsekih fantovske tekme. Prosvetna zveza v Mariboru je izdala v zadnjih mesecih par drobnih zvezkov, v katerih se obravnavajo stvari, ki so za vsakega fanta velike važnosti. Na podlagi teh zvezkov se bo tekmovalo.

Fantje! Ne bodimo otroci! Ne mislimo si, da se nam sedaj ni treba več učiti, ker smo šolske stvari že davno vrgli stran. Ne govorimo o suhoparnostih takih stvari. Pravi, izbrazbe željni fant se vedno rad kaj koristnega nauči.

Vsi stanovi se danes nahajajo v težki gospodarski krizi. S skrbjo se ozirajo naši očetje v bodočnost. In mi? Tako v lepih barvah si slikamo življenje, pred katerega pragom stojimo. Zavedajmo se, da le v izobrazbi in stanovski samopomoči je rešitev težke gospodarske krize, je naša lepša bodočnost. Z uma svitlim mečem si bomo priborili lepše dneve. Zato pa, fantje na tekme! Tekmujmo v znanju!

Po zraku iz Zemuna v Zagreb

I. Dolenec

»Česar si človek v mladosti želi, ima v izobilju na stare dni,« pravi nemški pesnik. Jaz sem si kot otrok posebno želel, da bi se kdaj mogel mnogo voziti z — železnico. Vsaka vožnja na Gorenjsko je bila zame praznik in kar blagroval sem sprevodnika, ki se tolikokrat vozi po tej krasni progi. Preden je prišla starost, se mi je želja po vožnji z železnico izpolnila v preobilni meri. Študiral sem na Dunaju, služboval sem eno leto na Dunaju in tri leta v Beogradu in dolgih voženj po železnici sem doživel nič koliko. Gotovo sem presedel nekaj mesecev svojega življe-

nja v železniškem vozu — in posledica? Ob misli na dolgo vožnjo me kar obide bridkost. Če mi je ta proga neznana ali pa če je vožnja zanimiva, se že še potrpi. Pravcat strah je pa zame vožnja po većinoma enolični pokrajini iz Zemuna do Zagreba. Devet do deset ur ti bijejo kolesa ob tračnice: Od štirih do ene, od štirih do ene po vagonih smo sključeni.

Ko sem se o binkošnih leta 1928. zopet vozil iz Ljubljane v Beograd na profesorski kongres, se mi je pa zasvetila lučca rešitve: že med vožnjo sem izvedel, da se lahko vračam iz Zemuna v Zagreb z letalom! Vsi stroški za vožnjo znesejo za državnega uradnika 300 Din (za druge 600 Din) — in v dobrih dveh urah je vožnja končana! In takoj je bilo sklenjeno: železnica, ob povratku me ne vidiš več! Saj spada danes takorekoč k splošni izobrazbi, da poznaš iz lastne izkušnje najmodernejše prometno sredstvo — letalo!

Pomislekov glede varnosti nisem imel: od 15. februarja 1928 že vozi letalo vsak dan iz Zagreba v Zemun in nazaj, pa se ni nikdar čulo niti o najmanjši nezgodi. Tudi sicer se redko bere, da bi se bilo kje drugod kaj pripetilo potniškemu letalu. Vojaški aeroplan — to je nekaj drugega. V zraku izvajajo razne vaje, deloma se tudi piloti šele vežbajo. Potniški aeroplan je pa bogve kolikokrat preizkušen, vodijo ga v našem primeru na tri dni se menjaje trije prvovrstni piloti, bivši letalski častniki, katerih imena so znana tudi izven mej naše države (saj je eden izmed njih, zrakoplovni inženjer in kapetan v rezervi, Sondermeyer, preletel 25.000 km dolgo zračno progo iz Pariza v Bombay in od tu v Beograd), in letalo plove samo po natančno določeni črti, ki jo je izkušnja pokazala kot najprimernejšo zračno zvezo med dvema prestolicama naše države. Človek bi namreč sodil, da je v zraku vsaka pot enako varna, češ, zrak je zrak, toda temu ni tako. V zraku imamo namreč poleg »pokrajin«, ki so v splošnem mirne, tudi nekake poti, po katerih redno prihajajo vetrovi, tako da se morajo zrakoplovci teh poti po možnosti izogibati. Kadar bo vse ozračje v tem oziru dobro preiskano, bomo torej dobili zemljevide tudi za — zračni prostor, kjer bodo označene vse glavne poti, po katerih navadno divjajo svetovni — vetrovi. — Da se Društvo za zrakoplovni saobraćaj (Družba za zračni promet, s sedežem v Zagrebu), ki oskrbuje zračno zvezo med Zagrebom in Zemu-

nom, tudi zaveda, da je potovanje z njenimi letali varno, dokazuje kolikor toliko že dejstvo, da zavaruje družba sama vsakega potnika za 80.000 Din. S tem, da kupiš vozovnico, ki se seveda glasi na tvoje ime, si že zavarovan za omenjeno vsoto. Res dela družba to že radi reklame, da imajo ljudje manj pomislekov proti vožnji po zraku; visoka zavarovalna vsota pa kaže obenem tudi, da smatra družba kako nezgodo za zelo malo verjetno.

Odločen, da se bom vračal naslednji dan proti domu z letalom, sem prebiral na binkoštni ponedeljek zvečer v kavarni v »Petrogradu« binkoštnega »Slovenca«. Na mah sem se obrnil od lista proč in sem poskusil, če bi mogel to, kar sem bil pravkar prebral — zopet pozabiti. Bila je to notica (št. 121, str. 2) z naslovom: »Letalo se je ponesrečilo.« Pilot in dva potnika mrtva! Samo to mi je ostalo v spominu — nisem hotel niti pogledati več, kje se je to zgodilo in kdaj, ker bi bil najrajši hotel, na bi niti tega ne bil bral. O ti nesrečni »Slovenec«! Take stvari mi pripoveduj kadar hočeš, samo do jutri popoldne ob šestih ne maram o tem ničesar slišati! Sicer pa: če bi bil sedajle bral o železniški nezgodi — ali bi radi tega šel nazaj v Ljubljano peš!? Pa saj se tudi pešcu lahko kaj pripeti: avto ga povozi, kolesar ga podere. Še v sobi si lahko zlomiš roko ali nogo. Glede namenjenega povratka z letalom velja tudi za naprej: Mi pa ostanemo kakor smo b'li!

Prav nič si nisem pomišljal, da bi jo ne bil v torek zjutraj 29. maja s prvo potjo v mestu krenil naravnost k »Putniku« in si naročil prostor v letalu za popoldansko vožnjo iz Zemuna v Zagreb. S tem sem hotel na mah in vnaprej odsekati vsak pomislek, ki bi mi ga morebiti zbudila kaka nova vest o letalski nezgodi ali pa previdnost tovarišev, od katerih se ni maral nikdo odločiti za to, da bi mi delal družbo na zračni poti. Pri »Putniku« sem dobil potrebne informacije: približno ob dveh popoldne bo čakal v pristanišču avto družbe za zračni promet, da se bomo peljali potniki — kolikor nas pač bo — na letališče izven mesta, kakor nas bo tudi v Zagrebu odpeljal družbin avto z letališča na Jelačićev trg. Vse to je že plačano s 300 Din. Do 15 kg prtljage smem tudi vzeti s seboj brez doplačila.

Izredno ljubeznivo so sprejeli na letališču v Zemunu vsakega potnika. Saj je bil takrat — v prvih mesecih obstoja

družbe za edini značni promet v naši državi — vsak potnik z letalom tako rekoč pionir, ki je utiral med občinstvom pot zračnemu prometu. Ljudje se namreč v začetku niso nič kaj navduševali za vožnjo po zraku in včasih se je že zgodilo, da je letalo vozilo brez potnikov iz Zemuna v Zagreb. Mali kovčeg, ki sem ga nosil s seboj, so mi takoj spravili v letalo, moje ime so pač zaradi zavarovalnine zapisali v posebno knjigo in nato smo čakali še nekaj minut, da je udarila ura tri. Propeler že deluje. Boga mi, to gre kakor bi vrtel sam vrug! Kar veter nastaja okrog propelerja in deževne kaplje — baš se je ulil na zemljo kratek pljusek — beže prestrašene od divjega kroga.

Ogledujem si radoveden svoje bivališče za naslednji dobri dve uri. Letalo sistema Potez. Jaz bi seveda tega ne vedel — odkod neki? — če bi ne bilo na njem zapisano Potez 29, 2. SEDF. Kaj je SEDF? Sklepal sem, da je tako pač letalu ime. Kajti na njegovem bratu, ki mu je bil na las enak — vsaj kolikor so mogle moje nestrokovnajške oči to presoditi — je bilo zapisano SEBC. Sicer si pa s tem napisom nisem belil glave, kajti mojo pozornost je povsem zavzelo letalo samo. Zdelo se mi je v svojem životu povsem podobno ogromni ribi z dvema paroma mogočnih plavut spredaj in z repom. Glej jo, celo brke ima, kakor som! Na brke me je namreč spominjal propeler.

»Prosim vstopite!« Pregledam sopotnike: pet nas je: dve dami, neki gospod iz Zagreba, častnik letalske stroke in moja malenkost. Tudi ljubeznivi ravnatelj zagrebške postaje za zračni promet je navzočen in se bo vozil z nami. Usedel se je k pilotu kot nekako posebno jamstvo, da se ne bo nič zgodilo. Nisem ga štel med potnike, ampak med pilote. In med potniki je en pilot v vojaški uniformi — pa naj se nam kaj zgodi! In navzočnost dveh dam tudi uspešno pomaga v kali zatreti vsak pomislek.

Pet sedežev je pripravljenih v oddelku za potnike. En sedež bi se bil prav lahko še postavil notri, za silo tudi dva. Toda če ni potnikov — čemu voziti nepotrební balast? Sicer je pa »obisk« danes popolnoma zadovoljiv. Letalo je skoro zasedeno.

Malo s skrbjo sem pričakoval, katero mesto si bosta v naši kabinici izbrali dami. Njima je bilo treba pustiti prednost, da si izbereta prostor po svoji volji. Na obeh straneh sedežev so okna, pravilneje: je steklo; čim bolj zadaj sediš, več vidiš;

kajti če sediš v prvi vrsti, imaš ob strani sicer okno, toda pred seboj samo steno z majhno odprtino, skozi katero gledaš lahko v oddelek za pilota. Hvala Bogu, dami sta se vsedli čisto spredaj, ker najlaže — nič ne vidita, če bi se jima tako zdelo najbolj prav. Nato sem jaz hitro zasedel zadnje mesto z najlepšim razgledom.

Odhod! Nekaj časa drčimo po tleh, kar spoznaš po rahlem tresenju, tudi če ne gledaš ven — na mah pa tresenje poneha! Nisem si bil čisto na jasnem, ali bi gledal skozi okno, kako ostaja pod mano domovina ... E kaj, ali boš igral vlogo ptičarja?! Prvikrat se voziš, bogve kdaj se boš zopet, v kabini si zaklenjen, da ne moreš ven pasti — izprazni čašo do dna, pa naj bo vsebina taka ali taka!

Pogledam skozi okno — o, bila je čaša sladkosti! O ti preljuba Slavonija, kdo bi mislil, da si tako lepa! Kar nemože ti je ločiti se od okna. Kakor ogromna pisana slika leži pred teboj okolica Zemuna, Beograd, Sava, Banovo brdo (hrib ob Savi poleg Beograda z lepim pokopališčem nemških in srbskih vojakov, ki so padli ob prehodu Nemcev čez Savo v oktobru 1915), potem pa nepregledna vrsta njiv v pomladnem zelenju. Tam se pase čreda govedi, tam čreda ovac — če niso menda prašiči? Ne ločiš jih več. Zdi se ti, da so ovčke pri jalicah: tako majhne, skupaj stisnjene, nepremične! In brezkonni slavonski hrastovi gozdovi — kako ste lepi z višave! Ravni trakovi se vlečejo tu in tam skozi nje: to so »preseke« (meje).

Letalo se še vedno dviga. To spoznaš po tem, da so hiše od minute do minute bolj hišice, pa tudi po tem, da se letalo včasih v rahlem sunku dvigne in zraven nekoliko zaziblje.

(Konec prihodnjč.)

Mladi grobovi + Tone Jeromen

umrl 2. marca 1931 v Klečah pri Ljubljani.

Rekli so, naj bi Ti kaj napisal. Nekaj v spomin, par besedi v slovo. Pa se mi tako težko jemlje beseda izpod peresa, tako bridko mi postaja ... Preveč radi smo Te imeli, prehitro si nas zapustil, saj komaj verjamemo, da je res ...

Glej, Tone, kaj let je, kar sva se spoznala, kar sem Te bil prvič videl in srečal v Domu? Tvoja postava mi je padla v oči. Skromen si bil, tih, miren, raje si molčal in pritrdil, kakor pa bi bil kljuboval. Radi tega smo Te imeli radi, smo Te spoštovali, smo lahko delali s Teboj v odboru. Tako miren, tako blag, tako nežen, pa ljubezniv in dobrohoten v vsem in do vseh. To je bilo, kar Te je vse dni odlikovalo, kar si hodil, kar si živel med nami, ježenskimi fanti.

Zakaj tedaj odhajaš? Pomlad komaj prihaja v deželo, Ti pa si odšel! Solnce, toplota, svetlo pričakovanje, silno hrepenenje je v nas in je bilo tudi v Tebi, vsak čas bodo trate zelene, bodo rože vzcvetele, spet bo, kakor je bilo, — zakaj torej greš. .?

Tone, dragi prijatelj, brat naš, nam je v resnici bridko. Niti poslovil se nisi, kdo je slutil, da je tako s Teboj, nihče izmed nas Ti ni mogel dati roke. Glej, zato nam je še bridkeje pri srcih. Vsem, ki smo Te poznali, ki smo živeli, delali s Teboj, tistim še huje, ki so Ti bili najbližji: Kocjanu, Andreju . . .

Moj Bog, zdaj je zastonj vsaka beseda, saj vemo. Volja Najvišjega je bila, On Te je hotel k Sebi, k Njemu si se napotil!

Le samo eno še, Tone: spomin, ljubezen, tradicija . . .

To povdarjamo. Vse drugo lahko gre, to nam ostane. Globoko v srca bomo zakopali bolečine, naše duše bodo jokale, brez glasu bo naše žalovanje, toda spomin nate, spomin na vse, na pomlad, ki prihaja in jo bomo morali doživljati brez Tebe, dobrega, zvestega, — spomin, Tone, ta bo pa ostal!

Zbogom, na svidenje! — tako Ti je zaklical Korl, ko Ti je govoril ob odprtem grobu in smo mi stali okrog, jokajoč z brati in sestrami. Tako tedaj bodi: Zbogom, pa spominjaj se nas tudi Ti pri njem, ki je gospodar naših potov in življenja!

Tone Jeromen, najstarejši sin posestnika v Klečah, fara Ježica pri Ljubljani, je doživel 24 pomladi, čez dva meseca bi bil star 25 let. V ponedeljek 2. marca je nenadoma umrl, po komaj dva dni trajajoči in komaj zapopadeni bolezni. Rajni je bil dobra, vzorna duša, delaven član društva na Ježici, več let odbornik, soliden, zdrav, krepak, priden fant, tudi staršem vzoren sin. Udeležil se je tudi praškega izleta, povrnivši se potem z novim navdušenjem v fantovske vrste, kjer je bil med vsemi in vsepovsod priljubljen zaradi izredno blagega značaja.

Njegova zadnja pot je to vesplošno priljubljenost najbolj živo izpričevala. Vsa fara je bila zastopana, tudi iz Črnuč, iz Ljubljane so bili prišli, ki so ga poznali kot vzornega fanta iz društva. Dolga vrsta vencev se je vrstila za križem, med njimi trije fantovski. Na grobu je rajnemu govoril zadnje besede Karol Jeromen.

Bodi rajnemu lahko zemljica, ohranimo mu časten spomin!

Radovan Hrastov.

† Tone Jeromen.

Kdo bo najbolje uganil?

Vprašuje urednik

Na dvorišču tvornice stoji velik tovorni avto z debelimi pnevmatikami in močnimi vzmetmi. Plošča tega avta je 1 meter 20 cm nad tlemi. Na to ploščo postavijo z dvigalom težak stroj iz železa, ki meri v višino 2 metra 85 cm.

Velika vrata, skozi katera mora avto na cesto, merijo od praga do gornje preklade natanko 4 metre.

Delavci so vse te mere ugotovili in se zdaj boje, da avto ne bodo spravili skozi vrata. Višina avtove plošče in višina železnega stroja namreč zneso skupaj 4 metre 5 cm, vrata pa imajo prostora ravno za 4 metre.

Vprašanje: Kako se naj spravi avto skozi vrata?

Nagrada in pogoji kakor v 2. številki.

Rešitev februarske naloge

Ravnokar prinesene ukradene ure so bile vse **do konca** navite. Povedali smo, da si skrivači ponujene ure vselej natanko ogledajo. Pri tem pa tudi poskusijo, kako ura gre, in jo že iz navade navijajo, dokler se da.

Popolnoma pravilno rešitev je poslal g. Ivan Truden, posestnik v Starem trgu pri Rakeku. — Dobi: »Stori to«.

Približno zadelo jih je osem, ki povedo, da so ukradene ure še šle in sicer: gg. Korče Bernard, Hočevlar Jože, Štirn Josip, Turk Josip, Kessler Jožko, Bole Leo, Korošec Karel, Šerjak Janez. Po žrebu dobi drugo nagrado (Gimnastika) g. Štirn Josip, ključavničar v Kranju.

Rešitev g. Ivana Trudna se glasi:

Ker je skrivač precenil vse ure in **gotovo tudi preskusil** v kakem stanju je navijanje, je on tudi vse navil, kolikor so se pač še dale naviti; zato je detektiv pri navideznem nakupovanju gotovo posegel najprej po tistih, katere so šle in pravilno; ker navadno ne nosijo ljudje seboj ur, ki bi stale in kazale nepravi čas; za tem je pa gotovo **poskusil ure tudi naviti**, in ker so bile ure ravnokar navite pri starinarju, je po tem najbolje spoznal, katere ure je žepar skrivaču isti dan prodal in med temi tudi omenjeno zlato uro.

FANTJE MED SEBOJ

Središče (ob Dravi). Z veseljem pričakujemo naše Glasilo, da pride spet med nas, ker postaja z vsako štev. zanimivejše. Z zanimanjem čitamo poročila fantov iz raznih krajev. Pa še prav korajžni so nekateri, obljublajo nam, da smo kar tepeni, namreč če hočemo mi. — Čestitamo odsekom, ki tako živahno delujejo, zavidamo one, ki se lahko ponašajo s tako velikim številom, kar se mi še zaenkrat ne moremo. Pa ne mislite zato, da nas ni niti za eno pošteno kartaško družbo, o pač, je nas en ducat in pol pa še dva »prek hodita«.

Praznik sv. Jožefa hočemo obhajati po starih fantovskih predpisih. Pripravljamo se tudi za prosvetno akademijo, pri kateri so na sporedu tudi točke simboličnih vaj. Priredimo jo na velikonočni ponedeljek. Fantje le tako veselo naprej po začrtani tradicijski poti, našemu prihajajočemu času naproti. Pokažimo javnosti, da smo, če ravno mlada organizacija, vredni bodočega življenja. Pa sedaj zadosti, ob času več. Pošiljamo vsem dobromislečim fantom širom Slovenije fantovski pozdrav. — Fantje središki.

Sv. Benedikt v Slov. gor. Kako delamo? Ni sicer naša navada, obelati vse, kar se pri nas zgodi, na veliki zvon. Iz tega vzroka se tudi nismo nič oglasili. Da pa navsezadnje vendar ne bo kdo pogruntal »Benediški fantje so sami zaspanci, ki se ne upajo na solnce« hočemo v par potezah orisati naše dejanje in nehanje v letu 1930.

V dveh smereh, ali pravzaprav v dveh centrih so se naši benediški fantje udejstvovali. Nič nismo pomišljali in oklevali kot drugod, kam in kako! Koncem decembra v l. 1929

so si fantje na lastno inicijativo osnovali »Dramatični odsek« Prosvetnega društva. Brat Mirko je sestavil pravila, izvolil se je odbor, delo se je pričelo. »Pri nas je korajža, pri Vas pa je ni« smo večkrat zapeli. Da so naši fantje res korajžni, je dokaz vprizoritev »Pasijona« o Veliki noči petkrat zaporedoma. Koliko truda, dela, razmišljanja, prečutih noči za vaje in potov je bilo s tem združenih, ve samo oni, ki je zraven sodeloval. Hvala Bogu, da smo imeli močno oporo v režiserju g. kaplanu Rovšku in g. svetniku Gomilšek. Pa ne samo, da smo »Pasijon« vprizorili, ampak še druge fante smo pridobili, tako, da so nam bili drugi nevoščljivi. — Na jesen, za obletnico naše nesreče na Koroškem smo z igro »Na smrt obsojeni« oživel nanovo spomin na zibel Slovenije — Koroško. O Božiču smo razvedrili občinstvo z »Revčkom Andrejškom«, ki smo ga ponovili 11. jan. in z njim gostovali pri Sv. Ani v Slov. gor. na Svečnico. Cilj smo si zastavili: S poštenimi igrami ljudi vzgajati, za čednost jih pridobivati in jih od slabega odvrčati. Za tem ciljem bomo šli z združenimi močmi.

V poletju leta preizkušnje 1930 smo oživotvorili novo zgradbo, namreč fantovski odsek. Zakaj? Zato, da poštenei ostanemo, da načelom našim večno živimo, večnolepim zvesti ostanemo, da ne omahnemo, ampak vstajamo, da v okvirju dobre fantovske organizacije zorimo v krščansko popolnost, v značajne može, plemenitega srca, bistrega duha in krepih pesti. Sami smo bili v Slovenskih goricah. A danes nismo več! Pri Sv. Ani imajo že fantovski odsek, tudi fantje pri Sv. Antonu so se zganili, a drugi se še bodo. Fantovske sestan-

ke imamo, kjer se seznanjamo z vsemi vprašanji, ki jih fant mora znati. Na sestanskih se razgovarjamo in pojemo ter kujemo načrte, ko nam po zimi zopet zasije solnce ... drug drugega bodrimo za delo ko napoči naš čas. Tekmovali bomo! Fantje širom lepih, ponosnih Slovenskih goric od Antona do Ane, od Trojice do št. Lenarta v plemeniti tekmi poizkusite z nami svoje moči. Tako delamo. Mi mladi, mi gremo naprej in vsem kličemo »Kdor za vzore ima srce, v naše stopi naj vrste«! — č.

Vojniški fantje. Naj še v tej številki nekoliko izpopolnim naš zadnji dopis. Lani smo vprizorili dve igri in sicer burko »Križarska vojna« in žaloigro »Bele vrtinice«. 15. febr. t. l. smo imeli Slomškovo proslavo z deklamacijo, petjem, igrico in govorom o Slomšku. Za govornika smo povabili g. prof. dr. Jeraja iz Maribora, ki nam je v vznešenih besedah orisal delo in pomen tega največjega sina slovenske zemlje. Izdajamo tudi svoj list: »Naša mladost« kot glasilo vojniških fantov. Vanj dopisujemo fantje sami. Naj navedem tukaj kitico pesmi iz »Naše mladosti«:

Ali veste, veste vi vsi,
koliko je v naših fantih še speče moči
in kadar se ta prebudi,
takrat, aj takrat boste videli vi ...

Mi verujemo v našo silno moč. Verujemo v zmago dobre fantovske družčine nad slabo. V to verujemo, za to delamo! — ar.

Horjul. Na Vašo pobudo, ki nam jo vedno dajete v našem fantovskem listu, naj Vam pošljemo dopisov, sem se tudi jaz opogumil, da napišem par vrstic iz našega fantovskega življenja, dasi bolj pričakujem, da bodo zletele v Vaš koš, kot pa da bi zagledale beli dan v našem fantovskem glasilu. Ker se bolj na redko oglašimo, si bo že mogoče kdo mislil, da

nas je vzela lanska zima, dasi je bila prav mila. Toda temu ni tako, dasi so nasprotniki naše poštene fantovske družbe tako z veselo gotovostjo pričakovali. Toda tudi Horjulci smo zavihali rokave, in »auf biks«! na korajžo, toda ne s koli in noži, ne s pijančevanjem in nesramnim klafanjem, ampak, da se oklenemo vseh tistih potov, ki nas pripeljejo do prave srčne kulture, ki jo žal tudi med slovenskim fantovstvom marsikje pogrešamo. Torej v tem bodi naša korajža in naše tekmovanje. Zato smo ustanovili fantovski odsek, ki že pridno deluje. Imamo redne tedenske sestanke, na katerih obravnavamo različno stvarino, ki nam bo veliko koristila v zasebnem in javnem življenju. Imamo tudi tedensko redno par ur, v katerih vadimo gimnastiko. Skoro vsi fantje smo tudi v dramatičnem odseku, kar je gotovo lepo in koristno vzgojno delo. Želeti je pa, da si pridobimo še več fantov za naše fantovstvo, kajti veliko jih je še izven naših vrst, in sicer še dobrih fantov. Zato stremimo za tem, da pridobimo kar največ fantov v naše vrste in skrbimo tudi za naraščaj. — L.Č.

Bled. Mnogo se govori in čita po vseh časopisih od Bleda, le naš fantovski list »Kres«, ga do sedaj še ni omenil. Ne vem, ali so res fantje z Bleda zapisani k večnemu spanju ali kaj je z njimi, da se toliko časa nobeden ne oglasi v »Kresu«. Ne, dragi fantje Slovenije, ne! Tudi blejski fantje ne spijo, pač pa se jih zelo veliko vidi po veselnicah, gostilnah in drugih takih zabaviščih. Le malo nas je fantov, ki se res zanimajo tudi za prosveto na Bledu, katera pod vodstvom tuk. g. kaplana pridno prireja igre, ter druge zabavne in poučne sestanke.

Fantovski odsek se žal za enkrat še ni ustanovil, toda vseeno se je

vršilo par fantovskih večerov, kjer so fantje tudi poskušali malo šahirati. V nedeljo 22. februarja pa je vprizorilo tukajšnje prosvetno društvo k proslavi 60 letnice našega velikega fanta g. Finžgarja prvo dejanje njegovega »Divjega lovca«, katero je zelo dobro izpadlo. Tudi glede sporta kakor smučanja ni Bled na zadnjem mestu, le to je škoda, da imajo naši fantje zato premalo časa, pač pa je pri nas mnogo bolj razširjeno kolesarstvo, ki se prične takoj, po odleze sneg. Sedaj v zimskem času se vrši tudi par poučnih tečajev kakor kmetijski, knjigovodski in nemščine, katere obiskuje tudi nekaj fantov. Tako je podana površna slika iz življenja blejskih fantov v zimi. Janez.

Spuhlja pri Ptuj. Razveselilo nas je, ko smo v prvi številki našega fantovskega glasila »Kres« zagledali kotiček »Fantje med seboj«. Vzel sem pero, da tudi jaz napišem par vrstic in novic iz Spuhlja. Danes se drugič oglašam v našem »Kresu« ali danes bolj z veselim srcem kot prvič, ko sem poročal o izgubi našega rajnega brata Janeza Bolcar. Danes hočem poročati o delu naših fantov in dek-

let tukajšnjega Prosvetnega društva. Tukajšnje prosvetno društvo smo ustanovili lani in nam je banska uprava rešila pravila 26. avgusta 1930. Meseca februarja 1931 smo osnovali kolesarski odsek prosvetnega društva, kateremu načeljuje br. Josip Bolcar iz Spuhlja. Prav veliko zanimanje imajo naši fantje in dekleta do tega sporta. Kolesarski odsek si je predvsem postavil nalog, našo mladino obvarovati pred največjo kugo tega časa, to je pijančevanje in ples. Največ naše mladine pada v žrelo satana potom pijančevanja in plesa, iz katerega izhaja potem slabo govorjenje, pretep in nazadnje umori. Naš kolesarski odsek pa ima namen obvarovati naše fante in dekleta, obvarovati pred vsem tem in jih peljati za cilji, ki nam jih je zapisal naš ljubitelj mladine Dr. Krek. Mi hočemo naprej, kvišku k solncu slave. Trudimo se, delajmo naprej, da bomo res vredni našega fantovskega znaka, rdečega in belega nagelčka z rožmarinom z oken slovenskih deklet in bodimo tudi ponosni nanj. Zdaj pa vsem bratom in sestram prosvete kličem: Na delo za ciljem! J. Bolcar.

D R O B T I N E

DOMA IN PO SVETU

Človeška roka visoko pod nebom

Neki raziskovalec države Bolivije v Južni Ameriki si je del olajšal tako, da je sedel v letalo in vso pot filmal. Takole pripoveduje: Na obzorju sem videl s snegom pokrito goro. Najel sem letalo s pilotom vred in odrihnila sva. Bližala sva se belim goriskim orjakom ter se dvigala više in više, pa vendar sva bila kmalu od

vseh strani obdana od ostrih, belih vrhov. Vrhovi so bili tako visoki, da sva komaj dihala in sva morala seči po aparatih s kisikom. Jaz sem pa že moral biti neroden, kajti naenkrat je pilot opazil, da sem se onesvestil, zato je zaplaval spet v ravnino. Film pa vendar vidite tudi na tem zadnjem poletu. Kako sem torej mogel filmati, če sem pa bil v nezavesti? Pilot mi je povedal, da sem tudi v nezavesti še dalje vrtel ročico svoje kamere.

Kapitan stopa na suho

Na južni tečaj ali v Antarktiko je pred letom dni odplul Američan Byrd (Börd), pa tudi Anglež kapitan John King Davis (Devis) in oba sta se srečno vrnila. Davis je spremljal Scotta, Shackletona in Amundsena na njihovih slavnih morskih pohodih, sedaj pa je nič manj slavno ladjo Discovery (Diskóveri: raizskovalka) srečno prikuril domov.

Pred 23 leti je kapitan Davis prvič jadral v Antarktiko (Južni tečaj) s Shackletonom. Ima visoko in vitko postavlo, ostre modre oči, skrbno negovano rdečo brado, skratka: mornar je že po zunanosti. Učil se je na jadrnicah in se jih je še posluževal, ko je parnik že davno prevladal. Njegova ljuba Discovery je bila v avstralskem pristanišču Melbourne (Mél-brn) videti tako neznatna, da si komaj verjel, da bi bila pridobila že toliko zmage nad mrazom, ledom in daljavami. Parni stroj, ki jo sem in tja žene namesto jader, more ladjo gnati samo štiri milje (morska milja ima 1852 m) na uro, vsega kuriva pa more jadrnica naložiti kvečjemu za 400 milj. Vse je torej odvisno od kapitana, da zna izbirati čas in smer, ko jadra dostikrat kar brez kart (ker jih ni!) v neznane vode in v strašno kraljestvo ledenih plošč.

Kapitana Davisu so vprašali, zakaj stopa v pokoj že zdaj, saj še ne šteje nad 50 let. On pa se jim nasmehne in pokaže koš na vrhu jambora: »Glejte, prijatelji, iz tegale koša moram prežati na led v Antarktiki. Po vem vam pa, da ni šala, ako moraš vsake pol ure planiti z lesenega poigrada in plezati po lestvi vrh jambora. Taka stvar je za mlade, prožne noge.

Davisovi prijatelji pa vendar dobro vedo, da bo pomlad tudi njega iz-

vabila, da zopet krene v svoji ljubi jadrnici na jug, če ne kot kapitan pa vsaj kot izkušen svetovalec.

Ali vero ali prestol. V Indiji je letos v starosti 78 let umrl radža (kralj, plemič, tudi maharadža) Harnam Singh. V mladosti ga je začelo privlačevati krščanstvo, ki ga je spoznal po hčerki anglikanskega duhovnika Indijca, ki je bil zapustil dom, stariše in premoženje ter sledil klicu krščanstva. — Mladi plemič je preživel silne notranje boje, kajti moral se je odločiti, da krščanstvo samo v srcu ohrani in obdrži s tem tudi pravico do očetovega kraljevskega prestola, ali pa da javno izpove svojo vero in s tem izgubi posvetno slavo; državni zakoni so namreč predpisovali, da bodi vladar vedno vere sikh. Plemič pa je bil plemenit tudi po srcu in značaju. Odpovedal se je prestolu, se izselil in ostal vnet kristjan. Kmalu pa so njegovi rojaki spoznali njegovo pobožnost in poštenost, zato so ga poklicali nazaj in je ni bilo važnejše državne zadeve, ki bi jo hoteli rešiti brez njega. Pa tudi v anglikanski cerkvi je dosegel jako odlična mesta.

Dva prijatelja. Francoska ribiška ladja Gris Nez (Sivi nosati rtič) je zapustila Boulogne (Bulonj) in hitela proti zapadu na lov. Na krovu sta bila tudi dva velika prijatelja, kurjač Jean Martin in kapitanov pes Turk. Pes torej kurjača ni ljubil, kakor da bi v njem spoštoval gospodarja ampak zato, ker je bil Martin z njim dober.

Približali so se lovišču ob zapadni škotski obali, ko je neki mornar slučajno hodil po krmi in naenkrat kakih 200 m za ladjo zapazil v morskih valovih kapitanovega psa. Brž je zaklical na pomoč, kapitan je velel ladjo ustaviti in pogledal skozi daljnogled, pa opazil, da skuša pes ob-

držati na površju nekega moža. Hitro hitijo s čolnom na pomoč, še spoznajo v možu Jean Martina, ki pa zdrkne v globino, preden pridejo do njega. Pes je bil namreč popolnoma omagal in ga ni mogel več držati. Kakor so ga tudi iskali na vse strani in se za njim potapljali: bilo je prepozno. Moral je pač neopažena pasti v morje. Pes ga je opazil in skušal rešiti.

SPORT

Mednarodne smučarske tekme v Bohinju. V dneh 21., 22. in 23. februarja t.l., so se vršile v Bohinju mednarodne tekme smučarjev v vztrajnostnih tekih na 18 in 30 km ter v

Smučarske tekme v Bohinju:
Norvežan Gutormsen.

skokih. Tekem so se udeležili Avstrijci, Čehoslovaki, Norvežani in Jugoslovani s svojimi izbranimi tekmovalci. Osebito češka sestava je bila močna. In jugoslovanska! Reči se mora, da so se naši izvrstno borili in zasedli nad vse častna mesta. Ako pomislimo, da so naši smučarji pred desetimi leti tekmovali le na 5 km, ter skakali 9 m, tedaj moramo biti

z napredkom prav zadovoljni. Kajti danes so se naši fantje že pri tekmah samih približali 40 m dolgim skokom, pri treningih se jim je pa posrečilo skočiti preko 40 m. In pa tekmovalje na 18 km. Naš stari tekmovalac Joško Janša je zasedel drugo mesto v tej hudi borbi in zaostal le za 38 sekund za prvakom Čehom. Pa tudi v skokih imamo v našem šramlu, Palmetu in Jakopiču, ki so zasedli 4., 5. in 7. mesto, izbornen material. Janša je imel tu smolo, ker si je že pri drugem skoku zlomil smuči. Vse kakor je napredek v tej lepi panogi zimskega športa tolikšen, da smemo s ponosom zreti v bodočnost.

Rezultati so naslednji:

Tekmovalje na 18 km:

1. Nemecky Jožef, Č.S.R. 1:39:33
2. Janša Joško, Jugosl. 1:40:11
3. Šimunek Francišek Č.S.R. 1:41:36
4. 5. 6. 7. in 8. mesto so zasedli Čehi.
9. Bervar Stane, Jugosl. 1:49:53
10. Jakopič Albin, Jugosl. 1:52:34
11. Godec Tomaž, Jugosl. 1:52:45
12. König Friderik, Avstrija.
13. Frank Stane, Jugosl. 1:55:27
14. Režek Boris, Jugosl. 1:56:18

Rezultati skokov za kombinirano tekmovalje:

1. Šimunek, Č.S.R. 651.8 točk, najdaljši skok 38 metrov
2. Joško Janša, Jugosl. 615.7 točk, najdaljši skok 31 metrov.
3. Saistauer Jaroslav, Č.S.R. 613.6 točk, najdaljši skok 31.5 metrov
7. in 8. mesto sta zasedla Jugoslovana Jakopič in Šrnel s 527 in 283 točkami. Najdaljša skoka sta bila 28.5 in 34 metrov.

Rezultati tekmovalja v vztrajnostnem teku na 30 km so naslednji:

1. Slonek B. Č.S.R., . . . 2:28:56
2. Nemecki Č.S.R., . . . 2:30:10
3. Saistauer Jar. Č.S.R. . . 2:35:00
4. Šimunek Č.S.R., . . . 2:37:26

5. Fischerer Č.S.R., . . . 2:38:04
 6. Saistauer Jožef Č.S.R. . 2:39:06
 7. Kadavy Č.S.R., . . . 2:41:15
 8. Janša Joško Jugoslavija, 2:48:06
 9. Brvar Stane Jugoslavija, 2:50:32
- Nekaj nadaljnjih mest so zasedli sami Jugosloveni.

Rezultati v skokih:

1. Gutormsen S. Norveška, 332.7 točk, skoki 41 m, 40 m, 38 m
2. Šimunek F. Č.S.R., 326.1 točk, skoki 39.5 m, 37 m, 37 m
3. Saistauer J. Č.S.R. 293.5 točk, skoki 36 m, 35 m, 30 m
4. Šramel B. Jugosl., 279.5 točk, skoki 33.5 m, 32.5 m
5. Palme Fr. Jugosl., 262.7 točk, skoki 31 m, 30 m, 27 m
6. Weiss Avstrija,
7. Jakopič A. Jugoslavija, skoki 29.5 m, 27.5 m, 26 m

Izven konkurence sta napravila 53 m dolge skoke Čeh Saistauer in Norvežan Gutormsen. Oba sta pa padla radi mehkega snega.

Končni rezultat v tekmovalstvu za prvenstvo Jugoslavija je:

1. Šimunek Fr. Č.S.R., . 2030.9 točk
2. Saistauer Jar. Č.S.R. 1964.5 točk
3. Kadavy B. Č.S.R. . 1844.8 točk
4. Janša Joško Jugosl., 1808.2 točk

Zadnji dan so se za zaključek vršile na Bledu mednarodne skakalne tekme. Ob tej priliki se je vršila tudi blagoslovitev skakalnice. Najdaljši skok je napravil Gutormsen (Norvežan) 43 m. Jugoslovan Jakopič pa je skočil brez padca 37 m in zasedel 2. mesto.

Švicarska katoliška telovadna zveza se udeleži športne razstave, ki se vrši v Bernu od srede julija do srede septembra v tekočem letu z izbranim materialom. Pri prireditvah, ki se bodo vršile ob tej priliki pa bo sodelovala z eno štafeto, enim vzornim društvom in par vrhunškimi telovadci.

Lahkoatletični rekordi nem. telovadcev v l. 1930. Da tudi telovadci mnogo goje lahkoatletiko in dosegajo celo višine najboljših starih atletov, nam dokazujejo spodnji rezultati nemških telovadcev v l. 1930.

Smučarske tekme v Bohinju:
Norvežan Gutormsen.

Telovadci:

100 m	10.4 sek;
200 m	21.4 sek;
400 m	48.8 sek;
800 m	1.56 min;
1500 m	3.52.6 min;
5000 m	15.05.8 min;
10.000 m	32.26.6 min;

maratonski tek.	2.42.13 ure;
110 m zapreke.	15.3 sek;
skok v višino z mesta.	1.58 m
skok v višino z zaletom.	1.86 m
skok v daljavo z zaletom	7.28 m
troskok	14.42 m
skok ob palici	3.53 m
krogla	14.96 m
disk	43.55 m
kopje	63.95 m
4×100 m štafeta	42.2 sek.

Telovadkinje:

100 m	12.1 sek;
skok v višino	1.57 m
skok v daljavo	5.69 m
krogla	12.58 m
kopje	40.55 m
disk	37.74 m
4×100 m štafeta	49.8 sek;

Razstava o telesni vzgoji in sportu v češkoslovaški republiki. V času od 31. maja do 31. septembra v tekočem letu se vrši v Pardubicah znanem središču češkega sporta, vsedržavna telesnovzgojna razstava. Razstavni prostor meri 30 ha in leži na najlepšem kraju sredi mesta. Proračun za razstavo znaša 15 milijonov čeških kron (ca 24 milijonov dinarjev). V glavni razstavni palači bo nazorno označen razvoj telesne vzgoje in športa v Č.S.R. V celem bo sodelovalo 28 državnih zvez, čl. olimpijski odbor, visokošolski šport, Orlovstvo, Sokolstvo, lovci, gasilci in najrazličnejše športne ter teles. vzgojne organizacije. Za razne športne in telovadne prireditve se gradi prvi češki stadion za 10.000 gledalcev. Ta stadion bo imel tudi progo za kolesarske dirke. Za časa razstave se bodo vršili razni orlovski in sokolski nastopi ter narodne in mednarodne tekme v najrazličnejših športnih panogah.

Španija in olimpijske igre 1936. Ieta. Španija se trudi na vso moč, da bi se prihodnje (1.1936) olimpijske igre vršile v omenjeni deželi. Končnove-

ljavni sklep bo izvršen letos v aprilu o priliki kongresa v Barceloni. Ob tej priliki hoče Španija prirediti mednarodno tekmovanje v mogočnem novem stadionu ter hoče dokazati, da zasluži, da se ji poveri naloga za organizacijo olimpijade. Ker pride za prihodnjo olimpijado poleg Španije prav resno v poštev tudi Nemčija, ki je že opetovano dokazala, da zasluži, da se ji poveri ta častna naloga, zato je težko verjetno, da bi se prih. olimpijada vršila na španskem.

Švedski olimpijski odbor ima na razpolago okoli 10 milijonov dinarjev za udeležbo svojih tekmovalcev na prihodnji olimpijadi v Sev. Ameriki. Vsega bodo odposlali 90 tekmovalcev, ki bodo tekmovali v raznih panogah telesnih vaj.

Italijanskih telovadnih slavnosti v Benetkah, ki se vrše letos v maju, se bo — kakor vse kaže — udeležilo malo inozemcev. Fašisti bi morali pač drugače postopati, ako bi hoteli privabiti inozemske goste v svojo deželo na telovadne ali športne slavnosti.

Treningi zadnje dni pred olimpijado v Los Angelesu omogočeni. Kakor znano, pridejo tekmovalci vselej vsaj en teden pred pričetkom olimpijskih iger v kraj, kjer se iste vrše. Doslej jim je bil trening zadnje dni običajno onemogočen, ker ni bilo na razpolago igrišč, tekališč, telovadnic i.t.d. Ta nedostatek bodo odpravili Amerikanci pri prihodnji olimpijadi na ta način, da bodo preskrbeli dovolj igrišč, telovadnic, plavalnic i.t.d. v neposredni bližini stadiona, da bodo lahko vsi narodi nemoteno vežbali. Že danes imajo zagotovljenih 15 takih prostorov.

Na Norveškem so v zadnjem času tudi preboleli krizo na polju telesne vzgoje kakor je bila pač v zadnjih letih v celi Evropi, vendar ravno

nasprotno kot tam, kjer se obračajo proč od orodne telovadbe. Norvežani so imeli od vsega početka Lingov sistem. Ker je hotela mladina več nego samo telvadbo na tleh, zato je predsedstvo vpeljalo nemški Jahnov sistem, torej tudi telovadbo na orodju.

V dveh mesecih trije smrtni slučaji pri rugbyju. V Franciji se je dogodil na eno zadnjih nedelj že tretji smrtni slučaj pri rugbyju. Med tekmovaljem je nek igralec, katerega je dohitel drug igralec, tako nesrečno padel, da si je pretresel možgane. Smrt je nastopila nekaj ur kasneje, kljub takojšnji zdravniški pomoči. To je že tretji smrtni slučaj v Franciji pri rugbyju v zadnjih dveh mesecih.

Belgijski telovadci se ne udeležijo olimpijade v Los Angeles-u, ker je predsedstvo spoznalo, da je udeležba nemogoča.

Razne športne zanimivosti: Svetovno prvenstvo v telovadbi se bo izvajalo letos v Parizu. Tekmovanja se udeležijo 33 držav.

Delavske olimpijade, ki se vrši letos na Dunaju, se udeležijo 7.000 čeških delavskih telovadcev in športnikov.

Svetovne kolesarske dirke se vrše letos od 22. do 30. septembra v Kodanju.

Prvakinja za letošnje leto v umetnem drsanju avstrijskih dam je postala zopet gđc. Frici Burgerjeva z Dunaja.

V St. Moricu se je zbrala elita drsalk v umetnem drsanju. Zmagala je — kakor je bilo pričakovati — znana Norvežanka Sonja Hennie.

Salto s smučmi je napravil nemški skakač Danke na Gotthardtski skakalnici v Nemčiji.

Fr. Neholny, najboljši češki profesionalni boksar svoje teže je bil nedavno premagan od Francoza Alvarela.

Čehoslovaška je porazila v wolleyballu Poljsko v razmerju 3:0

Plavalna zveza v Čehoslovaški se poteguje, da bi se evropska plavalna prvenstva v letu 1933 vršila v Pragi.

Moravske orlovske župe priredijo letos v juliju velik orlovski zlet v Olomucu. Nastopijo s prostimi vajami, ki so bile določene za slovanski orlovski zlet v Ljubljani.

NOVE KNJIGE

Sv. Avguštin, dr. Franc Veber. Osnovne filozofske misli sv. Avgušтина. Izšla kot prva knjiga zbirke »Kosmos«. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani 1931. (Str. 176.) Cena izvodu je Din 80. Zbirka poljudno znanstvenih in drugih spisov — Kosmos — se ni mogla pričeti lepše nego z izdajo pričujoče Vebro-ve študije o sv. Avguštinu. S tem smo tudi Slovenci vredno proslavili tega izrednega in edinstvenega duha, velikega človeka, misleca in svetnika, ki se ga mora ob 1500 letnici njegove smrti enako hvaležno ter dostojno spominjati obojna, svetska in cerkvena Evropa. Za nas je knjiga posebno važna, ker nam razkriva sorodnost in podobnost Avuštinovega časa z današnjim stremljenjem, kako najti pot k Bogu. Priporočamo jo fantom posebno za razprave pri sestankih. Tudi po zunanji moderni opremi bo knjiga kras vsake knjižnice.

Deklica z odprtimi očmi. Pierre l'Ermitte. Izšla kot 36. zvezek Ljudske knjižnice. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani 1930. (Str. 241.) Cena broš. Din 30., vez. Din 42. Kdor je že bral roman »Žena z zaprtimi očmi« izpod peresa istega pisatelja, bo z veseljem segel tudi po pričujoči knjigi. Obravnava ljubezensko zgodbo preprostega dekleta in pridnega, preprostega fanta. Njuno zvezo pa hoče

preprečiti dekletova teta, ki ima z njo vse drugačne namene. Povest je pisana zelo živahno, dejanje napeto, slovenski prevod na višku.

Prigode malega Nonnija. Jon Svensson. Prevedel dr. Joža Lovrenčič. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. 1931. (Str. 16). Cena Din 40 (dobi se samo vezana). Ta knjiga je eno izmed onih redkih del mladinske literature, ki jim moramo priznati veliko življensko in umetniško pristnost. Pisatelj je doma z Islanda in je po poklicu duhovnik — jezuit. Domača zemlja in mladostni doživljaji na njej so mu dali snov za njegove mladinske zgodbe. Opisuje tako živo in prepričevalno, da pred našimi očmi zaživijo zemlja in ljudje njegovih zgodb v vsej resničnosti. Morje, fjordi, sneg: to je prirodni okvir primitivnih prebivalcev, ki nastopajo v zgodbah. Knjiga nudi obilo užitka mladini, pa tudi odraslim.

Postne pesmi za mešan zbor in orgle, zložil p. Hugolin Sattner. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani 1931. Zbirka obsega osem izvirnih kompozicij: Trpljenje Jezusovo, Jezus na križu, Opomin k pokori, žalostni rožni venec, Sedem besed Jezusovih na križu, Trpljenje Jezusovo, Veliki četrtek, Smrt Jezusova na križu.

Dopolnjeno je. 12 postnih pesmi za mešan zbor z orglami, zložil Martin Železnik. Besedilo spisal Gregor Mali. Jugoslov. knjigarna v Ljubljani 1931. Obsega: Zveličar, Kalvarija, Med oljkami, Na Golgoti, Dolorosa, Pokora, Na križu, Križ, Golgota, Jezus te kliče, Žrtev, Med oljkami.

Misijonska. Ljudski napev, priredil Stanko Premrl. Jugoslov. knjigarna 1931.

Vse te nove cerkvene pesmi najtoplejše priporočamo cerkvenim pevskim zborom.

UREDNIKOVA BESEDA

Benko, Šoštanj. Ocen o »Odlomku iz dnevnika« Ti bom poslal posebej v pismu. Morebiti bom za prihodnjo številko nekaj porabil. Pozdravljen!

Danilov, Šoštanj. Želim Ti obilo sreče na novem mestu, kamor odhajaš v službo. Prosim, kaj kmalu piši in mi sporoči kaj zanimivega iz tamošnjega fantovskega življenja. To bo gotovo vse čitatelje Kresa zelo zanimalo.

L. Č. Horjul. Kakor vidiš, se Tvoja bojazen ni uresničila, ampak je Tvoj dopis zagledal beli dan — Tebi v veselje, vsem horjulskim fantom v ponos, drugim pa v živ opomin, da je treba delati in zopet delati.

I. O. Bilčaves. Prav razveselil sem se, da se tudi naši bratje na Koroškem zanimajo za naš list in ga naročajo. Tem potom sporočam pozdrave članov kat. slov. izobraževalnega društva »Bilka« v Bilčavesi vsem našim naročnikom in prijateljem in vašo željo: »Na nas ne pozabite, pa še o Korošcih včasih kaj napišite v list, da nas fantje obdrže v spominu.« — Pozdravljeni, bratje za Karavankami, mi vas ne bomo nikdar pozabili!

Svojmir Slovenjgrajski. Tvoj spis bom nekoliko skrajšal in ga objavil v eni prihodnjih številkih.

Vsem naročnikom in čitateljem Kresa: Ker se splošno ponavlja želja, naj bi Kres tudi letos — kakor lani — prinašal daljšo povest, je uredništvo sklenilo tej želji ustreči in bo preskrbelo, da se bo s prihodnjo številko pričela tudi povest.

MISIJONSKA TISKARNA DOMZALE GROBLJE

PRIPOROČA SLEDEČE SVOJE
ČASOPISE IN KNJIGE:

KATOLIŠKI MISIJONI

Letno 12 Din

TUJI SVET

Letno 8 Din

NAŠ LIST

Letno 12 Din

TABU

Posam. št. 2 Din

MISIJONSKI KOLEDAR

10 Din

MISIJONSKA KNJIŽNICA

Za posamezne zvezke raz. cene

ROČNA KNJIŽNICA

Zvezek po 2 Din

STRIC JAKA

12 Din

ROČNA KNJIŽNICA

NOVOST V SLOVENSKI
KNJIŽEVNOSTI!
V PRIROČNI OBLIKI!

Cena posameznega zvezka
2 Din.

Dosedaj so izšli sledeči zvezki:

1. Dr. J. Žagar: Pisma o popolni tolažbi. I. del
2. Dr. J. Žagar: Pisma o popolni tolažbi. II. del.
3. Dr. J. Žagar: Pisma o popolni tolažbi. III. del. (Posebno pismo trpečim.)
4. Pero Horn: O treznostni vzgoji.

Naslov:

**MISIJONSKA TISKARNA
DOMZALE**

BESEDE ŽIVLJENJA

Misli in molitve za fante

Velik prijatelj mladine, škof dr. Gregorij Rožman je napisal slovenskim fantom molitvenik. Iz svoje duše je zajel in od srca do srca povedal fantom fantovsko besedo za njihovo življenje. Pred molitvenim delom je zbral tehtne misli in jih podal v teh-le poglavjih:

- I. Bog in jaz
- II. Moja mlada leta
- III. Jez. Kr. naš kralj in prijatelj
- IV. Mar. najčist. vzor moškemu srcu
- V. Sin cerkve
- VI. V družini:
 1. Starši
 2. Bratje in sestre med seboj

3. Ko ustanavljaš last. druž.
- VII. Nosite Boga v svoj. telesu
 1. Skrb za dušo
 2. Skrb za telo
 3. O kako lep je čist rod
- VIII. Sam do sebe
- IX. Med ljudmi:
 1. Ljubezen do bližnjega
 2. Prijateljstvo

Fantje, berite, kar je za vas zapisano, in molite, kakor vam narekuje vaše fantovsko srce! Kdor molitvenik že ima, naj ga pokaže znancu in prijatelju, kdor ga pa še nima, naj ga takoj naroči

v Društveni nabavni zadrugi, Ljubljana, Ljudski dom,
v Jugoslovanski knjigarni ali pri Ničmanu v Ljubljani

Cena za vezan izvod z rdečo obrezo je Din 22; z zlato obrezo Din 30.

LJUDSKA POSOJILNICA

reg. zadruga z neomej. zavezo v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru ter brez vsakega odbitka. Tudi rentni davек plačuje hranilnica sama. — Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo v lastni palači, zidani še pred vojsko iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z neomejenim jamstvom za vloge vsi člani z vsem svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog

Hranilne vloge znašajo nad 180 milijon. Din

EDINI
SLOVENSKI
ZAVOD
BREZ
TUJEGA
KAPITALA
JE

V lastni
novi palači na
vogalu
Miklošičeve in
Masarykove
ceste poleg
kolodvora

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA LJUBLJANA

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru: a) raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradbe; b) vse premično blago, mobilije, zvonove in enako; c) poljske pridelke, žito in krmo.

2. Zvonove in steklo proti razpokam in prelomu.

3. Sprejema v življenjskem oddelku zavarovanje na doživetje in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.

Zastopniki v vseh mestih in tujini.